O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori
G`.I. Muxamedov
____
2023 yil "___" ___________

SPORT O'YINLARINI O'QITISH METODIKASI (BASKETBOL) O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111900 - Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda jismoniy tarbiya va sport

Chirchiq– 2023

Fan/modul kodi SO'O'MB105	O'quv yili 2023-2024	Semestr 1	ECTS- Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Sport o'yinlarini o`qitish metodikasi (basketbol)	60	90	150

2\.

I. Fanning mazmuni.

Fanni o'qitishdan maqsad –"Sport o'yinlarini o`qitish metodikasi (basketbol)" fani 60111900 - Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda jismoniy tarbiya va sport ta'lim yo'nalishida talabalarda ta'lim tizimida basketbol mashg'ulotlarini olib borishning ilmiy-nazariy asoslarini, ta'lim oluvchilarning fiziologik rivojlanishini hisobga olgan holda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish mexnaizmlarini o'rganish, sohaga oid bilimlarni shakllantirish, texnika-xavfsizlik qoidalariga rioya etish, basketbol jihozlar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish.

Fanning vazifasi – talabalarga basketbol o'yinining mashqlari texnikasini, mashg'ulot o'tkazish, musobaqalarni tashkillashtirishga oid kasbiy-pedagogik malaka va ko'nikmalarni hosil qilish hamda shakllantirish, maktabgacha va boshlang'ich ta'lim muassasalarida basketbol sport turini keng targ'ib qilishni o'rgatishdan iborat.

II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: Basketbol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanish tarixi.

Basketbol o'yinini vujudga kelishi. Dastlabki o'yin qoidalari rivojlanish bosqichi. Dastlabki musobaqalar. FIBA ni tashkil topishi Jahon, Yevropa va Olimpiada o'yinlari (erkaklar va ayollar). O'yin qoidalari. Maydon va jihozlarni o'lchamlari. O'zbekistonda basketbolni rivojlanishi. Mustaqillikdan so'ng O'zbekiston basketbolini jahon arenalarida tutgan o'rni haqida ma'lumotlarga ega qilish.

2-mavzu: Basketbol o'yinining qoidalari.

Basketbolning rasmiy qoidalari inshootlar va uskunalar. Basketbol o'yin qoidalari va hakamlik qilish usullari.

3-mavzu: Basketbol o'yin texnikasi tasnifi.

Basketbol o'yin texnikasini bo'linishi; harakatlanish texnikasi va to'pni boshqarish texnikasi.

4-mavzu: Basketbol o'yin taktikasi tasnifi.

Taktika haqida tushuncha, hujum va himoya taktikalari. Jamoa bo'lib,

guruhli va yakka holda hujum va himoya qilish taktikalari. O'yin kombinatsiyalari. To'psiz va to'p bilan harakatlanayotgan raqibga qarshi hujum haqida ma'lumotlarga ega qilish.

III.Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Basketbol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanish tarixi.
2. Basketbol o'yinining qoidalari.
3. Basketbol o'yin texnikasi tasnifi.
4. Basketbol o'yin taktikasi tasnifi.

IV . Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Harakatlanishi texnikasini o'rgatish (yurish, yugurish, sakrash, to'xtash va burilish).
2. To'pni har xil yo'nalishlarda hamda to'siqlar orasidan olib yurish va o'rta masofadan savatga tashlash.
3. Harakatlanish texnikasi (yurish, yugurish, to'xtash, sakrash va burilish).
4. To'pni harakatda turgan joyida bir va ikki qo'lda uzatish va qabul qilishni o'rgatish.
5. Yaqin masofadan to'pni savatga tashlash.
6. To'pni har xil yo'nalishlarda hamda to'siqlar orasidan olib yurish.
7. Harakat va joyida turib o'rta masofadan savatga tashlash.
8. Jarima to'pni savatga tashlashni o'rgatish texnikasi.
9. Yakka guruh bo'lib himoya va hujum qilish.
10. Turgan joyida to'pni uzoq masofadan savatga tashlash.
11. Jamoa bo'lib himoya va hujum qilish.
12. To'pni olib yurib va to'pni qabul qilib harakatda uzoq masofadan to'pni savatga tashlash.
13. O'quv o'yinida hakamlik qilish.
14. To'pni olib savat tomon xarakatlanish
15. Hujum taktikasi
16. Himoya taktikasi
17. Hujumchining texnikasi
18. Himoyachining texnikasi
19. Yosh basketbolchilarni texnik tayyorgarligini rivojlantirishda milliy harakatli o'yinlarni qo'llash metodikasi.
20. Yosh basketbolchilarni tayyorlashda harakatli o'yinlardan vosita sifatida foydalanish.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan

holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

VI. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qizlar bilan jismoniy tarbiya darsida basketbol o'yinini tashkil qilish va o'tkazish metodikasi.
2. Basketbol sport to'garagiga o'quvchilarni tanlash usullari, metodlari va ular bilan mashg'ulot o'tkazish metodikasi.
3. Basketbol o'yini sport o'yinlarining tarkibiy qismi sifatida.
4. Basketbolchilarga to'pni boshqarish texnikasini o'rgatish metodikasini takomillashtirish.
5. Umumta'lim maktablarida basketbol sport seksiyasiga saralashda xalq harakatli o'yinlardan foydalanish samaradorligi.
6. Yosh basketbolchilarni tayyorlashda harakatli o'yinlardan vosita sifatida foydalanish.
7. Dastlabki o'rgatish bosqichida 10-13 yoshli basketbolchilarni jismoniy sifatlarini tarbiyalash.
8. Yosh basketbolchilarni texnik tayyorgarligini rivojlantirishda milliy harakatli o'yinlarni qo'llash metodikasi.
9. Umumta'lim maktablarida basketbol sport seksiyasiga tanlashda xalq harakatli o'yinlaridan foydalanish/
10. Yosh basketbolchilarni sakrovchanligini oshirishda harakatli o'yinlardan foydalanish metodikasi.
11. Basketbolchilarni umumiy va maxsus tayyorgarligini rivojlantirishda harakatli o'yinlar o'rnini ilmiy asoslash.
12. 13-14 yoshli basketbolchilarda bolalarni tezkor – kuch sifatlarini tarbiyalash metodikasi.
13. Harakatlanishi texnikasini o'rgatish (yurish, yugurish, sakrash, to'xtash va burilish).
14. To'pni har xil yo'nalishlarda hamda to'siqlar orasidan olib yurish va o'rta masofadan savatga tashlash.
15. Harakatlanish texnikasi (yurish, yugurish, to'xtash, sakrash va burilish).
16. To'pni harakatda turgan joyida bir va ikki qo'lda uzatish va qabul qilishni o'rgatish.
17. Yaqin masofadan to'pni savatga tashlash.
18. To'pni har xil yo'nalishlarda hamda to'siqlar orasidan olib yurish.
19. Harakat va joyida turib o'rta masofadan savatga tashlash.
20. Jarima to'pni savatga tashlashni o'rgatish texnikasi.
21. Yakka guruh bo'lib himoya va hujum qilish.
22. Turgan joyida to'pni uzoq masofadan savatga tashlash.
23. Jamoa bo'lib himoya va hujum qilish.

	24.To'psiz harakatlanish.
3.	**VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** - basketbolni o'qitishda zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalarni tatbiq qilish uchun zarur bo'ladigan bilim va ko'nikmalarni, basketbolni darslarida zamonaviy ta'lim vositalardan foydalanishni, zamonaviy talablar asosida basketbolni darslarini samaralitashkil qilish yo'llarini, ta'lim sohasidagi innovatsion faoliyat asoslari haqida **tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)** - sport o'yinlarini o`qitish metodikasi (basketbol) fanini o'qitishda hamda ilmiy tadqiqotlar olib borishda qo'llaniladigan zamonaviy yondashuvlar va innovatsion texnologiyalardan xabardor bo'lishi, basketbolni o'qitishda qo'yiladigan hozirgi zamon talablarini bilishi, mashg`ulotlarda ta'lim resurslaridan samarali **foydalana olishi; (ko'nikma).** - basketbol mashg'ulotlarida jismoniy tarbiya bo'yicha "Milliy" dasturning mazmunini anglashi, shuningdek, mashg'ulotlarda qo'llaniladigan vositalari, metodlari va shakllarining uzviyligi va izchilligini ta'minlash, o'qitish mazmuniga oid axborotlarni qayta ishlash, umumlashtirish va o'quvchilarga yetkazish malakalariga ega bo'lishi va jisoniy tarbiya darslarida basketbol mashg'ulotlarini zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash haqida **malakalarga ega bo'lishi kerak.**
4.	**VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	**IX. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	**X. Asosiy adabiyotlar:** 1. Maxmudov B.A., Matniyazov X.K. Jismoniy tarbiya va sport. O`quv qo`llanma. TDPU bosmaxonasi/ Toshkent-2021 y. 290 b. 2. Latipov R.I. Jismoniy madniyat (1-qism). O'quv qo'llanma. TDPU nashriyoti. Toshkent-2018 y. 3. Nigmanov B.B, Xo'jaev F, Raximqulov K.D "Sport o'yinlari va uni o'qitish metodikasi" o'quv qo'llanma Ilm-Ziyo nashriyoti Toshkent 2011 y. **XI. Qo'shimcha adabiyotlar** 1. Azizova R.I. "Sport va harakatli o'yinlarni o'qitish metodikasi" O`quv

	qo`llanma T.: 2010 y. 2. Edwards M.A. Basketball, London, The Royal Navy, 1999. P 39. 3. Active schools. Kori ki te Kura. Games sport New Zealand 2012 year. 4. Arjan Egges, Arno Kamphuis, Mark Overmars "Motion in Games" First International Workshop, Utrecht, MIG 2008. 236 year. **Axborot manbalari** www.cspi.uz www.pedagog.uz www.edu.uz www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK) www.ziyonet.uz -Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portal.
7.	**Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023yil "_______" _________________dagi qarori bilan tasdiqlangan**
8.	**Fan/modul uchun ma'sul:** **A.A.Abdullayev** – CHDPU, "Bolalar sporti" kafedrasi mudiri, PhD, dotsent. **B.A.Maxmudov** – CHDPU, "Bolalar sporti" kafedrasi dotsenti v.b., PhD.
9.	**Taqrizchilar:** **E.Xurramov** – CHDPU, "Bolalar sporti" kafedrasi dotsenti v.b., PhD. **R.I.Latipov** – Nizomiy nomidagi TDPU "Jismoniy madaniyat" kafedrasi dotsenti.